

Miljörelsens kärnavfallssekretariat, Milkas
The Swedish Environmental Movement's Nuclear Waste Secretariat
Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm, Sweden
Tel. +46-8-84 14 90 | info@milkas.se
www.milkas.se | www.nonuclear.se

12 februari 2021

Till:
Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)
171 16 Stockholm
E-post: registrator@ssm.se och nap2021@ssm.se
SSM diariernr: SSM2019-1704.

Kommentar av Milkas på SSM:s "2020:xx Nationell plan - Ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall i Sverige"¹

Milkas instämmer med synpunkterna 31 januari 2021 av Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG) (bifogad) och har följande tillägg.

1. Den geografiska avgränsningen

Kärnkraftsindustrin i Sverige orsakar mängder av radioaktivt avfall i andra länder genom kärnbränslekedjan, både civilt och militärt. Att detta inte hanteras och varför skulle behöva beskrivas. Hantering av utarmat uran är ett särskilt exempel.

2. Militär användning av utarmat uran i Sverige

En beskrivning saknas av militär användning av utarmat uran i Sverige, både när det gäller den svenska militären och andra länders militär.

3. Avfall från prospektering

En beskrivning saknas av radioaktivt avfall från prospektering (borrning och bulkprover) för uran och annat material i områden med radioaktiva mineraler.

4. Mera tid och resurser till deltagande i remissförfarandet

Milkas önskar mera tid och resurser för deltagande i remissförfarandet i framtiden. Dessutom önskas att hänsyn tas till att miljöorganisationer väntar på beslut om statliga medel i början av året, enligt nuvarande hantering av regeringen och SSM.

– slut –

Detta dokument finns på <https://nonuclear.se/milkas20210212remiss-ssm-nationell-plan>.

¹ Källa 12 februari 2021: SSM. 4 december 2020. "Sveriges nationella plan för radioaktivt avfall ska uppdateras". <https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/press/nyheter/2020/sveriges-nationella-plan-for-radioaktivt-avfall-ska-uppdateras/>

Till: Strålsäkerhetsmyndigheten
171 16 Stockholm
registrator@ssm.se
nap2021@ssm.se

Ert dnr: SSM2019-1704

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG:s, synpunkter på utkastet till uppdaterad ”Nationell plan för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall”.

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, framför i detta yttrande synpunkter på Strålsäkerhetsmyndighetens, SSM:s, utkast till uppdaterad ”Nationell plan för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall”.

MKG anser att SSM noga bör överväga om inte den uppdaterade nationella planen bör bifogas nästa svenska rapport enligt EU:s kärnavfallsdirektiv i augusti 2021. Föreningen menar att det kan vara av intresse både för EU-kommissionen och andra medlemsländer att erhålla inte bara en uppdaterad rapport vart 3:e år och en uppdaterad plan var 10:e år. Hela planen bör bifogas till rapporten för att på bästa sätt informera omvärlden om utvecklingen inom kärnavfallsområdet i Sverige.

1. Redovisning av mängder av och aktivitet i radioaktivt avfall

MKG anser att redovisningen av vilka mängder radioaktivt avfall som finns i Sverige har förbättrats avsevärt jämfört med den tidigare planen.¹ Föreningen menar att det arbete som SSM har genomfört för att uppnå detta bör redovisas

¹ En detaljkommentar: Figuren på sidan 93 kommer från industrins kärnavfallsbolag SKB och saknar t.ex. det historiska avfallet, något som även nämns i texten. SSM bör göra en egen figur, eller en figur till, eventuellt i samråd med Svafo AB som är mer heltäckande.

i en årlig rapport från myndigheten där även de eventuella oklarheter som fortfarande återstår redovisas. Allmänheten har ett behov av en från industrin återkommande oberoende redovisning av kunskapsläget rörande det svenska inventariet av radioaktivt avfall.

MKG menar att avfallsmängderna bör rapporteras både i volym och i aktivitet. Denna data bör var relativt enkel att få från tillståndsinnehavarna.

MKG menar att det i planen även bör ingå en redovisning av både hur mycket avfall som dumpats i havet och hur mycket som historiskt har skickats utomlands, hur mycket som finns kvar utomlands och hur mycket och i vilken form som annat avfall tagits emot som ersättning.

MKG anser att även historien om återtaget av felleponerat avfall i SFR bör redovisas i planen.

2. Redovisning av gränsöverskridande transporter av radioaktivt avfall

MKG anser att allmänheten har rätt till en betydligt större insyn i hur stor omfattningen är av överskridande transporter av radioaktiva ämnen mellan Sverige och omvärlden. Dessutom bör det redovisas hur mycket av det avfall som importerats som stannar i Sverige.

3. Bättre redovisning av kopplingen mellan miljöprovningar enligt kärntekniklagen och miljöbalken

MKG anser att beskrivningen av hur den svenska lagstiftningen används för miljöprovningar är betydligt förbättrad jämfört med den förra planen. Föreningen menar dock att det skulle vara en fördel att i inledningen av avsnitt 3.4 om miljö- och tillståndsprövning ge en lite bättre beskrivning av miljöbalkens roll i relation till kärntekniklagen och strålskyddslagen. Prövningen enligt miljöbalken kan faktiskt sägas vara överordnad prövningen enligt kärntekniklagen. Även om inte SSM kanske inte ser det på det viset blir det tydligt ändå i hur miljöbalken hela tiden kommer in i avsnitt 3.4.1 om tillståndsprövning enligt kärntekniklagen. Det skulle alltså vara bra att relationen mellan lagstiftningarna blev tydligt redan i inledningen till avsnitt 3.4.²

4. Uppdatering av texten om finansiering av ideella organisationer

Texten om hur miljöorganisationers arbete med radioaktivt avfall finansieras bör uppdateras i fjärde punkten nedtill på sidan 29 i avsnitt 2.10 om öppenhet

² Några detaljkommentar:

Rubriken på avsnitt 3.4 bör vara "Miljö- och tillståndsprövning".

I fjärde stycket sidan 63 står att yttranden kan inhämtas från intresseorganisationer. Det är otydligt vad detta betyder. Beskriv i stället hur ett remissförfarande normalt går till.

I första stycket på sidan 65 står det att "vi kommit fram till". Denna formulering kommer förmodligen från ett annat dokument och bör skrivas om. Nästa mening saknar en hänvisning till att bestämmelsen tillhör miljöbalken.

och insyn. Både om hur medel numera erhålls via statsbudgeten och att de kan användas bredare.

5. Information om arbete med information till framtiden

I och med att kärntekniklagen ändrats så att det är tydligt att staten har det långsiktiga ansvaret för radioaktivt avfall, anser MKG att det kan vara på sin plats att planen även börjar innehålla information om hur arbetet med att föra information till framtiden förs framåt. Eftersom även SSM har deltagit i både internationellt och nationellt arbete bör det inte vara komplicerat.

Med vänlig hälsning,

Johan Swahn

Kanslichef

070-467 37 31

johan.swahn@mkg.se